



REINDRIFT: På Kolahalvøya drives det ekstensiv reindrift i dag: reinsdyrene går fritt, det viktigste målet er samling og slakt. Illustrasjonsfoto

# Reindrift på Kola i vestlige media

**KOLA: Forvrengning av virkeligheten for reindriften på Kola er et hinder for å løse interne problem og inviterer til å flytte ansvaret over på ytre krefter.**

Av Elisabeth Scheller - doktorgrads-stipendiat i samisk sosiolingvistikk ved UiT,  
Yulian Konstantinov - professor i antropologi ved UiT og Vladislava Vladimirova -

Publisert 09.04.2013 kl 22:00 Oppdatert 10.04.2013 kl 08:34

Vi vil sette søkelys på Paul Anders Simmas dokumentarfilm «Å drepe en rein» som bl.a. ble sendt på NRK2 i desember 2012 og på vist på Göteborg International Film Festival i februar i år.

I filmen gjøres statlige myndigheter, tyvslaktere, militære, gass- og oljeselskap og andre krefter ansvarlige for den samiske reindriften tilbakegang i Russland. De samme kreftene beskyldes også for å aktivt hindre etablering av samisk privat reindrift og å ha ansvaret for Kola Sámi Radios fiasko i Lovozero.

Vi, som i mange år har drevet forskning innen reindrift og i det samiske samfunnet på Kolahalvøya, mener at filmen formidler usannheter, forvrenger realiteten og villeder sitt publikum.

## Unyansert forklaring

I filmen forklares den kola-samiske reindriften tilbakegang helt unyansert med «ekstern tyvslakting» og industrielle bedrifters interesser støttet av den russiske staten, mens de interne problemene som hindrer reindriften utvikling ikke nevnes.

Filmene ignorerer også at (både intern og ekstern) tyvslakting er utbredt ikke bare i Russland, men utgjør et problem også i andre lands reindriftssamfunn, bl.a. i Norden. Det er velkjent at tyvslaktingen minsker betydelig når reingjeterne tar hand om sine reinflokker og virkelig gjeter dem. Og motsatt: når reingjeterne er langt fra reinflokken eller i ikke-edru tilstand, er tyvslakterne aktive.

## Reindriften på Kola

På Kolahalvøya drives det ekstensiv reindrift i dag: reinsdyrene går fritt, det viktigste målet er samling og slakt. Slik skiller reindriften i

Murmansk fylke seg sterkt fra f.eks. reindriften i det nenetsiske autonome området som har bevart sin familiebaserte intensive karakter.

Etter 1990-tallets omveltninger har den nenetsiske reindriften blitt utviklet på basis av private reinflokker, som har vokst betydelig til tross for oljeselskapenes og andre «inntrengeres» tilstedeværelse og etablering av industrianlegg. De seneste 20 år har ikke den russiske staten motarbeidet den familiebaserte intensive reindriften.

Tvert imot får Russlands nordlige urfolksminoriteter statlig støtte og reinbeiteområder, som bl.a. gir ca. 20 samiske familieforeninger (obshiny) mulighet til å etablere privat reindrift og fiske i dag. Også større reindriftskooperasjoner overlever med hjelp av statlig støtte. Dessverre nevnes ikke dette i dokumentarfilmen.

Videre tar filmen opp rettssaken mot en samisk familieforening, og dens ledere framstilles som ofre for statlige myndigheter og industriselskap som forsøker å «fjerne» familieforeningen for å frigjøre dens landområde til industriell utnyttelse. I filmen nevnes imidlertid ingenting om at denne familieforeningens ledere ble dømt for å ha mottatt en million rubler i statlig støtte for 2.000 fiktive reinsdyr, og at de også beskyldes for bedrageri, av både staten og andre samer, i samband med statlig tildelte samiske fiskekvoter. Lederen anklages også for underslag av ca. en million rubler som opprinnelig ble tildelt flere samiske familieforeninger til husbygging for reingjetere.

## Kola Sámi Radio

Like misvisende beskriver filmen *Kola Sámi Radio* (KSR) sin fiasko. Radioens direktør og en medarbeider fremstilles som helter, som forsøker å redde KSR fra konkurs og som forfølges av statlige myndigheter.

I filmen nedtones imidlertid at KSRs regnskap på flere millioner russiske rubler, hvor inntektene i ti år var basert på vestlig finansiering, hadde alvorlige mangler. Dette blir ikke bare hevdet av skatteinspeksjonen og statsadvokaten i Murmansk fylke. I 2010 stoppet det internasjonale Samerådet utbetalingen av tildelt økonomisk støtte på grunn av manglende regnskap.

KSR ble etablert med bl.a. norske penger helt uavhengig av den russiske staten. Dermed kunne ikke radioen regne med statlig støtte, men måtte finansiere driften ved å selge nyheter til de vestlige samiske mediekanalene. Men KSR var ikke i stand til å regelmessig produsere nyheter av akseptabel kvalitet for å dekke de mest grunnleggende utgiftene. De kildinsamiske radioprogrammene ble sendt sporadisk og ofte på russisk, innimellom var det ikke sendinger i det hele tatt.

## Skadelig for dialogen

For å slippe unna ansvaret eller for å kunne få politisk og økonomisk støtte fra vest, anvender en del mennesker (både i Norden og i Russland) de vestlige stereotypiske forestillingene og framstiller kola-samene i skarp opposisjon til den russiske staten.

De kola-samene som i dialog med myndighetene oppriktig arbeider for å forbedre sitt folks levekår, er imidlertid ytterst sjelden i vestlig media. Vi er enige i at det ikke er lett for urfolksminoritetene å forsvare sine rettigheter i majoritetssamfunnene. Men den unyanserte framstillingen av disse forholdene skader dialogen mellom urfolkene og myndighetene og hjelper heller ikke kola-samene med å løse sine problem.

Tvert om, forvrengning av virkeligheten er et hinder for å løse interne problem og inviterer til å flytte ansvaret over på ytre krefter. Og i praksis fremmer dette reinflokkenes og det kola-samiske urfolkets sakte undergang.



KRONIKKFORFATTERE: Fra venstre Elisabeth Scheller, Yulian Konstantinov og Vladislava Vladimirova.

## På forsiden nå



# Dette "hvalflyet" har tatt helt av

[Les mer](#)

Spansk Primera  
Adelcoolliguen  
Vard  
Spansk Primera  
**Real Betis**  
-  
**Dep. La Coruna**  
CMore Fotball  
Mandag kl. 22:00  
Tid igjen til innleveringsfrist:  
**10:30:10**  
Tid igjen til innleveringsfrist:  
**07:30:10**  
Tid igjen til innleveringsfrist:  
**09:30:10**  
 **oddsen**  
Hva tror du?

*Innholdet i utskriften er vernet etter åndsverklovens regler.  
Utskriften er kun til privat bruk og kan ikke benyttes på annen måte.  
Kopiering eller spredning av innholdet krever avtale med rettighetshaver eller Kopinor.*

